

Suomen metsäosaamisen viennistä

Maa- ja metsätalousministeriö aloitti johtava metsäasiantuntija Jan Heinon johdolla kaksivuotisen Suomen metsäosaamisen viennin edistäminen - hankkeen huhtikuussa 2010. Hankkeen keskeisimpiä tavoitteita ovat olleet seuraavat:

1. kartoittaa niitä kotimaisia ja kansainvälisiä hallinnollisia ja käytännöllisiä esteitä ja vaikeuksia, jotka haittaavat tai vähentävät suomalaisen metsäosaamisen vientiä sekä tehdä esityksiä näiden poistamiseksi
2. selvittää minkälainen on Suomen metsäosaamisen viennin resurssipohja eli valmiutemme viedä asiantuntemusta ulkomaille käytettävissä olevien henkilöstövoimavarojen puitteissa
3. selvittää kansainvälisen metsäosaamisen kysyntänäkymät eli tehdä arvio vietävän metsäasiantuntemuksen vastaanottajien tulevista tarpeista
4. tehdä esityksiä Suomen metsäosaamisen viennin edistämistoimenpiteiksi

Hankkeeseen liittyen on tuotettu väliraportti 2011 sekä m.m. seuraavat erillisselvitykset:

- 1.1 Metsäalan koulutuksen tuottamia kansainvälisiä valmiuksia
- 1.2 International competences provided by forestry education on Finland

(Opetushallitus ja maa- ja metsätalousministeriö, Raportit ja selvitykset 2011:9)

2. Suomalaisen metsäosaamisen viennin kansainväliset valmiudet koulutuksen ja uran alkuvaiheen näkökulmasta tarkasteltuna (Metsämiesten säätiö, 2011)

Selvitys metsäalan koulutuksen tuottamia kansainvälisiä valmiuksista on tehty yhteistyössä

Opetushallituksen kanssa. Metsämiesten säätiö on tukenut metsänhoitaja Eveliina Variksen tekemää yllä mainittua selvitystä suomalaisen metsäosaamisen viennin kansainvälisistä valmiuksista koulutuksen ja uran alkuvaiheen näkökulmasta tarkasteltuna. Lisäksi Jori Sihvonen on tehnyt korkeakouluharjoittelut yönään selvityksen opiskelijoiden kansainvälisistä valmiuksista (2010).

Hankkeen aikana järjestettiin aloitusseminaaria 17.6.2010 ja 4.5.2011, jonka jälkeen metsäosaamisen vientiä pohdittiin laajassa viiteryhmissä johon osallistui kaikkiaan yli kaksikymmentä henkilöä. Selvitykset ja seminaarien materiaalit löytyvät mm. maa- ja metsätalousministeriön sivustoilta (www.mmm.fi).

Lisäksi Ruotsin Kuninkaallisen metsä- ja maatalousakatemian (KSLA) kanssa 3.12.2010 järjestettiin seminaari 3.12.2010. Tämä aineisto on tallennettu KSLA:n kansainvälisten metsäasioiden sihteeristön sivuille <http://www.sifi.se/nyheter/life-is-what-happens-while-we-are-making-other-plans/> ja Suomessa 4.5. 2011 jatko-seminaarin aineisto tällä sivustolla sekä Helsingin Yliopiston nettisivuilla. Tähän liittyen valmistui myös 70-sivuinen raportti "Export av skogligt kunnande från Finland och Sverige" (Fredrik Ingemarsson, Jan Heino et.al., 2012)

Hanketta on vetänyt johtava metsäasiantuntija Jan Heino maa- ja metsätalousministeriöstä. Hankkeesta ja tämän raportin sisällöstä on keskusteltu paitsi yllämainituilla foorumeilla myös kansainvälisen metsäpolitiikan neuvottelukunnassa. Tämän yhteenvetoraportin on koonnut johtava metsäasiantuntija Jan Heino. Ympäristöylitarkastaja Marjukka Mähönen on osallistunut tekstin viimeistelyyn ja tehnyt siihen myös eräitä lisäyksiä.

1. Yleistä metsäosaamisen viennin osaamisen edistämisestä

1. Metsäosaamista kannattaa viedä, koska se on jo tarjonnut huomattavan määrän työpaikkoja metsäalan ja sitä lähellä olevien sektoreiden edustajille Suomessa ja ulkomailla. Ellei Suomi ole aktiivinen viejä, muut maat täyttävät kyllä markkinoiden konsultti- ja muut metsäosaamisen tarpeet. Suomalaisen metsäosaamisen taso on kansainvälisesti korkea ja kilpailukykyinen. Osaamisen viennillä voidaan luoda työpaikkoja myös tulevaisuudessa.

Metsäosaamisen vientiä halutaan ylläpitää myös samoista syistä kuin kehitysavun jakamista yleensä, eli solidaarisuudesta niitä maita kohtaan, joissa tarvitaan ulkopuolista apua kestävän kehityksen saavuttamiseksi.

2. Suomi-imagolla on merkitys myös metsäosaamisen viennissä. Jorma Ollilan vetämän Maabrändivaltuuskunnan loppuraportissa *Tehtävä Suomelle* todetaan, että "Suomea ei tunneta kovin hyvin välittömän vaikutuspiirimme ulkopuolella. Markkinointi- ja viestintätaidot eivät vielä kuulu suurimpiin vahvuksiimme." Raportti kertoo myös, että "kehittämällä Suomi-kuvaa voimme kehittää maamme taloutta, matkailua ja kansainvälistä asemaa – ja Suomea, jossa kaikkien suomalaisten on entistä parempi elää, asua ja tehdä työtä." Metsää on raportissa käsitelty osana luontoaihetta. Tästä metsäsektorin on hyvä jatkaa ja rakentaa Suomen metsäimagoa mm. osana käynnistynyttä Team Finland -verkostotyötä (www.team.finland.fi).

Laadukasta metsäimagoamme voimme pohjustaa jokapäiväisessä työssämme niin koti- kuin ulkomailla ylläpitämällä kilpailukykyistä ja modernia metsätoimialaa. Kokemuksiamme voimme jakaa yhteistyökumppaneidemme kanssa muuallakin maailmassa. Voimme parantaa metsäosaamisemme imagoa myös tarjoamalla laadukkaita ja kilpailukykyisiä metsäalan konsultti- ja muita palveluja. Näin toimien opimme myös itse mm. muista kulttuureista ja erilaista toimintatavoista.

Suomi-Kiina metsäyhteistyö on esimerkki Suomen harjoittamasta kahdenvälisestä yhteistyöstä, jossa on metsäosaamisen viennin käyttämätöntä potentiaalia. Sen hyödyntäminen edellyttää kuitenkin konkreettisten ja markkinalähtöistenkin hankkeiden suunnittelun ja markkinoinnin lisäämistä. Kuvassa vuonna 2012 Joensuussa pidetyn metsäyhteistyökokouksen puheenjohtajat, rva Zhang ja tämän kirjoittaja.

3. Mikäli metsäosaamisen edistämiseksi halutaan päästä tehokkaasti eteenpäin se edellyttää, että koko metsäsektori asettaa tavoitteensa riittävän korkealle ja tekee yhdessä työtä myös muiden sektoreiden kanssa yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi.

4. Tavoitteen asettamisen lisäksi tahtotilan luonti ja voimistaminen, myös poliittisella tasolla, on avainasemassa tämän alan viennin edistämiseksi. Näyttää siltä, että tässä suhteessa vielä esiintyy selkeää puutetta, joskin suomalaisen osaamisen viennin lisäämisen mahdollisuuksiin yleisellä tasolla on havahduttu monilla sektoreilla.

2. Ministeriöt, hallinto ja kansainvälisten asioiden järjestäminen

1. Hallinnon järjestelyllä voidaan luoda hyvä tahtotila ja edistää asianmukaista, pitkän tähtäyksen suunnittelua. Kansainvälisen metsäpolitiikan johtaminen on Suomen hallinnossa pitkään ollut keskitettynä maa- ja metsätalousministeriön metsäasioista vastaavalle osastolle. Ruotsissa on toimittu toisin. Siellä Skogsstyrelsenilla on vahva avustava rooli. Käytäntö on osoittanut Suomen mallin edut, jossa Suomen vahvuutena on ollut yhtenäiset kannat ja niiden esittäminen yhtenäisesti riippumatta taustahallinnosta.

Suomalaisena erityispiirteenä on ollut myös sidosryhmien säännöllinen ja laaja-alainen kuuleminen prosessien eri vaiheissa. Erityistä on myös avoimuus ja tutkimusyhteisön osallistaminen. Suomen delegaatioihin on säännön mukaisesti kutsuttu sidosryhmien edustajia ja tutkimuslaitosten edustajia ja he ovat osallistuneet työskentelyyn kokousten aikana mahdollisuuksien mukaan. Koska EU-koordinaatio on avoin vain hallitusten edustajille on Suomen delegaatio eri metsäalan kokouksissa EU-koordinaatiokokousten lisäksi valmistellut omia kantojaan, usein päivittäin.

Hyvä maan sisäinen kantojen koordinaatio ja yhtenäisen viestin laaja-alainen kertominen ovat avainkeinoja, mikäli tavoitteena on pysyä edelleen keskeisesti mukana metsäsektorin kansainvälisillä foorumeilla. Jos toimintatavan muutoksiin ryhdytään, olisi arvioitava mitä seurausvaikutuksia niillä on.

2. Suomessa kansainvälisen metsäpolitiikan asioiden koordinointi neuvottelukuntineen ja työryhmineen on varmistanut avainministeriöiden, organisaatioiden ja kansalaisjärjestöjen myötävaikutuksen. Asioita on valmisteltu mm. metsäneuvostossa ja kansainvälisen metsäpolitiikan neuvottelukunnassa. Vaikka EU:lla ei olekaan metsäpolitiikkaa koskettavat monet asiakokonaisuudet myös metsiä ja ja jotkut niistä kuuluvat EU:n toimivaltaan. Näiden osalta valmistelu tapahtuu tavanomaisena EU-valmisteluna, joka hoidetaan hyvien EU-käytäntöjen mukaisesti.

Laaja, osallistava ja avoin toimintatapa on ollut Suomen kannalta tuloksellista ja sitä kannattaa suosia ja ylläpitää tulevaisuudessakin. Sen avulla voimme pysyä osaavina ja samaan suuntaan toimivina sellaisilla kansainvälisillä foorumeilla, jotka koskettavat metsiämme.

3. Suomi on perinteisesti pyrkinyt ja onnistunutkin toimimaan vahvana kansainvälisenä metsäpoliittisena toimijana. Myös suomalaisten toiminta kansainvälisissä organisaatioissa on ollut suhteellisen näkyvää ja tunnustettua. Tällä oman sektorin arvostetun osaaajan ja tekijän roolilla arvioidaan olevan selvästi suurempi merkitys metsäosaamisen viennin kannalta kuin yleisemmällä tasolla olevalla maabrändillä. Suomalaista metsäosaamista arvostetaan etenkin hyvän kansallisen metsäsektoriesimerkkimme takia, mutta myös metsäalan kansainvälisen toimintamme vuoksi. Suomella ei ole myöskään siirtomaaisäntärasitetta.

Aktiivisella ja jatkuvalla toiminnalla ja vaikuttamisella kansainvälisillä metsäfoorumeilla on myönteisiä vaikutuksia Suomen metsäsektorin osaamisen viennin näkövinkkelistä, jonka takia siihen tarvittava tahtotila kannattaa ylläpitää ja tarvittavia edistämistoimenpiteitä suunnitella. Suomalaisia osaajia tarvitaan jatkossakin kansainvälisiin järjestöihin eri tehtäviin.

4. Suomella on ollut muutamissa lähetystöissä metsäattasea. Myös tämä on luonut hyvän mahdollisuuden keskusteluun ja tiedonvaihtoon metsiin ja metsätalouteen liittyvistä asiakokonaisuuksista. Kahdenväliset metsähankkeet mm. Venäjän kanssa ovat osaltaan ylläpitäneet arvokasta ja jatkuvaa keskusteluyhteyttä. Metsiin liittyviä asioita käsitellään myös eri järjestöissä ja prosesseissa jatkuvasti kuten FOREST EUROPE -prosessissa, Barentsin metsätyöryhmässä ja pohjoismaisessa yhteistyössä. Myös tutkimusyhteistyö on merkittävää. Kontaktiverkostot ovat laajoja ja usein yhteydet ovat rakentuneet useiden vuosien ja jopa vuosikymmenien kuluessa ja niihin rakentunut luottamus on ainutlaatuista. Kontaktiverkoston kirjoa tulee vaalia myös tulevaisuudessa.

3. Ulkoasiainhallinto ja kehitysyhteistyö

1. Metsäasiat ovat olleet keskeisiä Suomen kehitysyhteistyöpolitiikassa useiden vuosien ajan. Myös jatkossa kehittyvien maiden mahdollisuus hyvinvoinnin luomiseen ja lisäämiseen metsien kestäväällä hoidolla ja käytöllä tulee turvata Suomen kehityspolitiikan toteutuksessa. Kansainvälinen toimintaympäristö muuttuu yhä kiihtyvällä tahdilla ja vaikuttaa myös tarpeisiin muuttaa kehitysavun suuntaamista, mukaan lukien metsäsektoreille suunnattavat toimet.

2. Uusin Suomen kehityspoliittinen toimenpideohjelma (valtioneuvoston periaatepäätös 16.2.2012) linjaa yleisellä tasolla Suomen kehityspolitiikkaa. Ohjelman toiminnan painopisteistä erityisesti osallistavalla ja työllistävällä vihreällä taloudella, luonnonvarojen kestäväällä hallinnalla ja ympäristönsuojelulla on liittymäkohtia metsien kestävään hoitoon ja käyttöön. Myös kehityspoliittinen metsälinjauus on uudistettu. Nämä ovat tärkeitä ja poliittisia suuntaviivoja

osoittavia asiakirjoja, joskaan eivät niin konkreettisia kuin mitä käytännön toimijat monasti toivoisivat.

3. Kehitysyhteistyössä olisi turvattava suomalaisen metsäosaamisen käytöstä saatava lisäarvo. Vaikka on olemassa erilaisia rahoitusinstrumentteja (esim. IKI-instrumentti), jotka helpottavat suomalaisosaamisen käyttöä, kysymys kaippaa selvittämistä etenkin vapaiden markkinoiden hankkeita ajatellen sekä myös riittävän kokoisten projektien saamiseksi suomalaistoimijoille.

Kuva: Justin Claver Fotsing

4. EU:n kehityspolitiikka uudistettiin (Komission tiedonanto ”Increasing the Impact of EU Development Policy: an Agenda for Change”) 2011 ja päätelmät hyväksyttiin 14.5.2012. Päätelmissä metsät ovat mukana kuten myös kestävä maatalous ja vesiasiat. Tämä luo edellytyksiä metsäosioita sisältävien hankkeiden luomiseen ja edelleen mahdollisuuden suomalaisen osaamisen jakamiseen EU:n rahoittamissa hankkeissa. EU on edelleen suurin kehitysyhteistyön rahoittaja ja jatkotyö päätelmien konkretisoimiseksi on tärkeää.

5. Kansainvälinen trooppista puuta koskeva sopimus (ITTA) on toinen esimerkki mahdollisuudesta suunnata suomalaista osaamista niin sopimuksen toteutuksen ohjaamiseen kuin itse toteuttamiseenkin. Sopimuksella on strateginen toimintaohjelma vuosille 2013 - 2018 ja kaksivuotinen työohjelma vuosille 2013-2014. Näitä toteutetaan hankkeilla, joiden hakuun voivat osallistua ITTA:n jäsenmaat mukaan lukien Suomi, joka ei kuitenkaan aktiivisesti ole sitä tehnyt .

6. Riittävän ja tarpeeksi monipuolisen ja kilpailukykyisen metsäosaajien joukon ylläpito vapailla, kilpailuilla markkinoilla toimimista ajatellen on muodostunut ongelmalliseksi. Tarvitaan valtiovallan ja metsäosaamisen palvelujen myyntisektorin välistä yhteisymmärrystä ja yhteisiä toimia, jotta voitaisiin etabloida metsäspesialistien henkilöreservi tulevaan kysyntään vastaamiseksi.

Näyttää vallitsevan suuri epävarmuus siitä, voiko valtion tai valtion tukea saava(t) metsäalan organisaatio(t) ylläpitää osaajien varantoa?

7. Etenkin uusilla avautuvilla vientimarkkinoilla tarvitaan aluksi tukitoimenpiteitä ja metsäosaamisemme markkinointia. Valtion tuki ei saisi kuitenkaan johtaa siihen, että valtiolliset organisaatiot ryhtyvät kilpailijoiksi ulottamalla toimintaansa alueille, joilla yksityinen sektori jo toimii. Valtion roolin painopiste voisi nimenomaan olla toiminnan käynnistämässä ja yhteistyöverkostojen luomisessa uusilla markkinoilla.

8. Tiedossa olevien erinomaisten kokemusten perusteella esitetään, että ulkoasiainministeriö moninkertaistaisi metsäalan apulaisasiantuntijoiden (FAO, WB, CIFOR, EU, ITTO jne.) ja kehitysapuhankkeissa käytettävien suomalaisspesialistien määrää. Suomalaisosaajien lisäämiseksi voisi tehdä myös enemmän yhteistyönä kansainvälisten ja kotimaisten järjestöjen välillä.

9. Kaiken suomalaisrahoitteisen kehitysyhteistyön yhtenä ulottuvuutena siihen osallistuvan asiantuntijajoukon kannalta pitäisi olla jatkuva oppiminen ja kokemusten jakaminen myös muiden kanssa. Monikulttuurisuuden hallitseminen on osa osaamista. Sitä voidaan edistää mm. jatkamalla hyvää perinnettä kouluttaa ulkomaalaisia opiskelijoita koulutuksen eri tasoilla Suomessa. Samalla kursseilla olleet luovat usein elinikäisiä tuttavuuksia ja Suomessa opiskelleet ulkomaalaiset sijoittuvat usein hyvin palatessaan kotimaihinsa. Tiedonsaannin helpottaminen koulutusmahdollisuuksista Suomessa on tärkeää. Yliopistoilla ja ammattikorkeakouluilla on jo hyvät valmiudet tiedon ajantasaiseen tuottamiseen koulutusmahdollisuuksista.

4. Metsäsektorin myötävaikuttaminen metsäosaamisen vientiin ja siihen vaadittaviin henkilöresursseihin

1. Ilman hyviä osaajia metsäosaamisen vienti vaarantuu. Metsäalan hakijoiden määrä oppilaitoksiin yliopistoja myöten on pudonnut huolestuttavan alhaiselle tasolle. Koko metsäalan houkuttelevuutta on lisättävä vastuullisesti mm. *Metsä puhuu*- ja muilla vastaavilla kampanjoilla. Metsäsektorin ja koululaitoksen välistä yhteistyötä on ylläpidettävä ja lisättävä sekä rekrytointiponnisteluja jatkettava.

2. Metsäalan toimijoiden pitää yhteistyössä oppilaitosten kanssa organisoida lisää harjoittelu- ja opinnäytetyön tekemähdollisuuksia ulkomailla. Tämä asia olisi selvitettävä perin pohjin, koska se on monille opiskelijoille muodostunut vakavaksi ongelmaksi. Mahdollisesti jokin meklari- tai välittäjätoimen kehittäminen voisi tuoda siihen ratkaisun.

3. Nuorten osaajien hakeutumista kansainvälisiin tehtäviin on helpotettava. Ensimmäisen työpaikan löytäminen ulkomailta on sitä hakeville usein hyvin haasteellinen tehtävä mm. aiemman kokemuksen puuttumisesta ja vielä kehitteillä olevasta urasta johtuen. Yliopistojen ja korkeakoulujen sekä työnantajien verkostoja on käytettävä tehokkaammin.

YK:n maatalous- ja elintarvikejärjestö FAO tarjoaa työpaikkoja myös metsäalan nuorille suomalaisosaajille Roomassa, aluetoimistoissa ja maatason hankkeissa. Kehitysapua suuntaamalla Suomi voisi näitä mahdollisuuksia vielä huomattavasti lisätä niin FAOssa kuin muissakin kansainvälisissä organisaatioissa. Kuva COFOn kokouksesta syyskuussa 2012.

Kuva: FAO/Giulio Napolitano

4. Olemassa olevien organisaatioiden henkilöstön käytettävyyttä on parannettava nykyisestä passiivisesta ja osin negatiivisesta lähtökohtatilanteesta. Esimerkiksi varttuneiden metsäalan ammattilaisten mahdollisuuksia irtaantua määräajaksi kansainvälisiin tehtäviin on parannettavissa monin eri virkavapaus- ja muin järjestelyin. Ei ainoastaan valtio vaan myös muut työnantajat voisivat nykyistä useammin selvästi kannustaa tai ainakin sallia kansainvälisiin tehtäviin siirtymisen ilman paluuoikeuden vaarantumista. Kansainvälinen kokemus olisi katsottava lisämeriitiksi myös kotimaassa ja kansainvälisten työskentelyvalmiuksien parantamista edistettävä metsätyönantajien aktiivisin toimenpitein. Kertynyttä ulkomaan kokemusta on myös työnantajan viisasta hyödyntää.
5. Vahvoilla nykyisillä ja tulevilla osaamisalueillamme olisi ylläpidettävä riittävää kapasiteettia, jotta voisimme vastata kansainväliseen kysyntään (esim. metsien inventointi) sopivien tilaisuuksien tullen. Metsäorganisaatiot voisivat omilla erikoisaloillaan tukea nuorten työntekijöidensä kouluttautumista kansainvälisiin tehtäviin, mukaan lukien opinto- ja työkokemusjaksot ulkomailla.
6. Metsäsektorin laajoja tulevaisuusanalyysseja olisi tuotettava säännöllisesti, jotta koulutusta ja organisaatioiden toimintaa mukaan lukien kansainvälisen osaamisen vientitoimintaa voitaisiin suunnitella riittävän hyvin.
7. Koulutus-, harjoittelu ja työskentelymahdollisuuksista tulisi tarjota avoimesti ja ajantasaisesti tietoa niin suomalaisille kuin ulkomaalaisillekin hakijoille. Tiedon saamisen on edelleen haasteellista ja sattumanvaraista. Tulisiko virallisen hallinnon toimesta, esim. maa- ja metsätalousministeriön kotisivuille tuottaa ajantasaista tietoa avoimista kansainvälisistä työpaikoista kuten Ruotsissa on tehty (Regeringskansliet; Internationella Jobb -face-book-sivusto), vai tukeudutaanko lähinnä ammattiliittojen tietojen tarjontaan?

5. Metsäosaamisen vienti ja ammattiliitot

1. Ammattiliitot voisivat edelleen tehostaa tietojen välittämistä metsäalan kansainvälisistä työmarkkinoista ja mahdollisuuksista niistä kiinnostuneille jäsenilleen. Voisi myös ajatella että aktiivinen osaajien työpanosten markkinointi jäsenten palvelemiseksi olisi tulevaisuudessa mahdollista. Olisiko yhteinen esim. Pohjoismaiden luoma nettisivusto tai IUFRO:n GFIS-järjestelmä omiaan auttamaan tiedon levittämistä ja perille menoa?
2. Ammattiliittoja rohkaistaan jatkamaan ja kehittämään mentorointia ja erityisesti kansainvälisiin tehtäviin liittyvää muuta valmennusta sekä opiskelijoille suuntautuvaa tiedotusta kansainvälisistä mahdollisuuksista.
3. Metsäkoneyrittäminen ja sen osaamisen vienti yritystoiminnan muodossa ehdotetaan otettavaksi erityishankkeeksi tavoitteena luoda paremmat edellytykset niille koneyrityksille jotka haluavat etabloitua ulkomaille. Kielitaidon kohentaminen helpottaa työskentelyä ulkomailta. Olisiko välittäjäorganisaatio luotavissa, jotta taloudelliset ja muut riskit sekä epävarmuus eri maiden käytännöistä olisi vähennettävissä siedettävälle tasolle? Olisiko Euroopan metsäkoneyrittäjien yhteistyöverkostolla (ENFE) mahdollista roolia? Suomalaisilla yrittäjillä on valmius työskentelyyn ulkomailta kuten myrskytuhojen jälkeen Ruotsissa ja Ranskassa tilanteissa, jolloin osaavaa työvoimaa tarvitaan. Kuitenkin normaalioloissa töihin ei hakeuduta Suomen rajojen ulkopuolelle.

6. Metsäosaamisen vienti ja koulutus

1. Osa metsäalan opiskelijoista ei ole kiinnostunut kansainvälisistä tehtävistä eikä edes valmiuksien hankkimisesta niihin. Metsäalan oppilaiden kiinnostusta kansainvälisiä tehtäviä kohtaan on siksi lisättävä rekrytoinnin varmistamiseksi kansainvälisiin metsätehtäviin.

Oppilaitosten on tehostettava kansainvälisten maisteriopintojen sekä kansainvälisten kurssien markkinointia, etenkin pitempien kurssien. Työelämän ja oppilaitosten vuorovaikutusta tulisi lisätä mm. vieraillevien luennoitsijoiden ja työpaikkaretkeilyjen avulla. Oppilaitosten kuuluisi tukea opiskelijoiden osallistumista kansainvälisiin verkostoihin. Metsäpuolella olisi selvitettävä miten parhaiten voidaan hyödyntää Finnish University Partnership for International Developmentia (UniPID).

2. Oppilaitosten olisi paikattava nykyisiä puutteita liittyen opetuksessa annettaviin valmiuksiin hoitaa kansainvälisiä tehtäviä ja aikaansaata vielä nykyistä parempia kansainvälisiä profiileja. Opiskelijoiden kielitaitoa on edelleen parannettava, etenkin YK-kielten paremmaksi hallitsemiseksi. Monitieteellistä ja sektorirajat ylittävää opetuksen suuntaamista on lisättävä. Kansainvälisiä opetuksen elementtejä on lisättävä huomattavasti. Aikoinaan menestykselliseksi osoittautunutta yhteispohjoismaista kehitysapukurssitusta on syytä virittää tämän päivän vaatimusten mukaiseen malliin.

Kansainvälisen metsäosaajan työmatka ja -ympäristö ei kovin usein sijoitu metsään. Tarvittavissa metsäosaamisen viejän valmiuksissa korostuvat kielitaidon ja ammattikysymysten hyvän hallinnan lisäksi sosiaaliset taidot ja vieraisiin kulttuureihin sopeutumisen kyky. Maanalainen palo-ongelma New Yorkissa lähellä YK:n päämajaa.

Kuva: Jan Heino

3. Opiskelijoille tarjolla olevien ulkomaan opiskelumahdollisuuksien hyödyntämistä on tehostettava. Tietojen tarjoamista opintopaikoista ja -suunnista rahoitusmahdollisuuksineen on edelleen helpotettava. Tietoisuutta kansainvälisistä metsäalan tehtävistä on nostettava.

4. Suomalais-ruotsalaisen tai Pohjoismaiden tutkijakoulun perustamista suositellaan. Tavoitteena olisi vahvistaa käytännönläheistä tutkimustoimintaa (esim. peltometsäviljely, maatilametsätalous, istutustoiminta) kehitysmaiden yliopistoissa ja hallinnossa ja samalla tukea kansainvälistymiskehitystä. Sopiva malli tähän on Suomessa jo olemassa (Helsingin yliopisto/VITRI), kun Ruotsilta puuttuu tällainen malli lähes kokonaan.

7. "Export av skogligt kunnande från Finland och Sverige" raportin suosituksia

Edellä tässä raportissa mainittujen suositusten lisäksi tai niiden kaltaisia suosituksia löytyy myös "Export av skogligt kunnande från Finland och Sverige" raportista Seuraava lista kattaa keskeisimmät Ruotsin ja Suomen metsäsektoreiden osaamisen viennin elvyttämiseen liittyvät toimenpide-ehdotukset:

- Aloitetaan yhteispohjoismaista tutkijakoulutusta. Tämä voisi kattaa mm. seuraavia osa-alueita: uudistaminen, peltometsäviljely (agro-forestry), metsien ennallistaminen, nopeakasvuiset istutusmetsät ja maatilametsätalous.

- Käynnistetään keskustelu politiikoiden kanssa nuorten asiantuntijoiden määrän lisäämisen rahoittamisestavivhreeälle sektorille esimerkiksi kansainvälisen maataloustutkimuksen konsultaatioryhmässä (CGIAR), pohjoimaisissa projekteissa ja YK-järjestöissä.

- Käynnistetään keskustelua metsäkehitysyhteistyön edelleen kehittämistä ja sisällöstä.

- Lisätään yhteistyötä kansainvälisten tutkimuslaitosten ja instituutioiden kanssa siten että se kattaisi sosiaalisia, taloudellisia ja ekologia näkökohtia
- Kohdennetaan resursseja maan tuotantokyvyn palauttamiseen ja maatilametsätalouteen.
- Käynnistetään alueellisia projekteja, joilla vahvistetaan metsien arviointia ja metsäkoulutusta Afrikassa.
- Lisätään yhteistyötä paikallistasolla esimerkiksi Afrikan metsäfoorumin (African Forest Forum, AFF) kanssa keskustelun aikaansaamiseksi siitä kuinka pohjoismaat parhaiten voisivat tukea metsien kestävä hoidon ja käytön rakentamista Afrikassa.
- Suositetaan oppilasrekrytoinnin laajentamista ja integroidaan kansainväliset näkökulmat metsäopetukseen.